

DR TADEUSZ MALEC

22 lutego 2021 r. w Rachaniach zmarł dr Tadeusz Malec, językoznawca, ekspert od gwar, zwłaszcza rodzinnej wsi Rachanie, członek współpracownik Wydziału Historyczno-Filologicznego TN KUL.

Urodził się 8 kwietnia 1941 r. w Rachaniach koło Tomaszowa Lubelskiego, gdzie uczęszczał do Szkoły Podstawowej. Liceum Ogólnokształcące ukończył w Tyszowcach. Studia wyższe odbył na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie uzyskał magisterium z filologii polskiej na podstawie pracy *Opis gwary wsi Rachanie w pow. Tomaszów Lubelski*. Od 1 grudnia 1967 r. rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną w KUL. 6 lutego 1973 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych na Wydziale Filologii Polskiej i Słowiańskiej Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie rozprawy *Budowa słowotwórcza rzeczowników i przymiotników w gwarze wsi Rachanie pod Tomaszowem Lubelskim* (promotor prof. Mieczysław Szymczak). Po przerwie od 30 września 1977 r. do 1 października 1978 r. podjął zajęcia zlecone na Sekcji Filologii Polskiej KUL, a od 1981 r. aż do emerytury pracował jako bibliotekarz w Zakładzie Języka Polskiego na tejże Sekcji.

W jednym z wywiadów dla Katolickiego Radia Zamość powiedział o sobie: „Jestem urodzony w Rachaniach, bardzo kocham swoją miejscowość rodzinną, bo tutaj są moje korzenie, i dużo czasu poświęciłem na pracę naukową – różne problemy opracowałem. Teksty gwarowe wyszły drukiem. Opracowałem pracę doktorską o budowie słowotwórczej wyrazów – część wyszła drukiem. W każdej większej bibliotece można dotrzeć do tej publikacji, a ostatnio napisałem (nie jest to jeszcze opublikowana rzecz około 600 stron o zwyczajach i obyczajach). Tytuł tej pracy przygotowanej do druku to: *Rachańskim etno-lingwistycznym gościńcem*. Podtytuł: *Zwyczaje, obyczaje w Rachaniach*”. Rachanie, ich historia, a zwłaszcza gwara stanowiły zaiste główny przedmiot jego zainteresowań naukowych.

Najważniejsze publikacje: *Budowa słowotwórcza rzeczowników i przymiotników w gwarze wsi Rachaie pod Tomaszowem Lubelskim* (Wrocław 1976,

fragmenty doktoratu), *Rachańska karta z dziejów księży komunistów (bartoszków) (1749-1777)* (Lublin 2003), *Onomastyczne porządkowanie: uwagi o nazwach kilku ulic Lublina* (Lublin 2003), *Dzieje miasteczka Rachanie w dawnej ziemi belskiej w zarysie* (Lublin 2006), *Polskie przymiotniki złożone typu „dwuoki”, „krzywousty”, „rudobrody” na tle słowiańskim*, Lublin 2007. Wiele innych – artykułów, recenzji książek oraz większych i mniejszych opracowań naukowych, głównie z dziedziny językoznawstwa – zostało opublikowanych przede wszystkim w „Rocznikach Humanistycznych” TN KUL, np. *Kilka uwag o budowie słowotwórczej rzeczowników w tekście „Promethidiona” C. K. Norwida*, „Roczniki Humanistyczne” 24 (1976), z. 1, s. 305311; *Biblijne imię „Juda Tadeusz” w języku polskim*, „Roczniki Humanistyczne” 30-31 (1982-1983), z. 6, s. 125-136; *O kondensacji na przykładzie przymiotników złożonych typu „dwuoki”, „krzywousty”, „rudobrody”*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” 32 (1995), s. 39-52; *Opis gwary wsi Rachanie, pow. Tomaszów Lubelski*, „Roczniki Humanistyczne” 51 (2003), z. 6, s.133 -156; *Opis gwary wsi Rachanie, pow. Tomaszów Lubelski, cz. II: Fleksja*, „Roczniki Humanistyczne” 51 (2003), z. 6, s. 133-156; *Opis gwary wsi Rachanie, pow. Tomaszów Lubelski. Cz. III. Słownictwo*, „Roczniki Humanistyczne” 53 (2005), z. 6, s. 99-117; *Kompozyta – kondensaty w systemie leksykalnym polszczyzny (na tle słowiańskim). Uwagi o przymiotnikach złożonych typu „dwuoki, twardogłowy, złotousty”*, „Roczniki Humanistyczne” 57 (2009), z. 6, s. 29-37; *Rachańska Góra Tabor. Ośrodek kultu Pana Jezusa Przemienionego na Górze Tabor w Parafii Rachanie (diecezja zamojskolubaczowska)*, „Summarium” 65 (2016), s. 59 -69.

Współpracował z redakcjami Tygodnika Katolickiego „Niedziela”, „Naszego Dziennika”, biuletynu „Z Życia Gminy” Gminnego Ośrodka Kultury w Rachaniach i wielu innymi.

Msza św. pogrzebowa została odprawiona 23 lutego 2021 r. w kościele Przemienienia Pańskiego w Rachaniach, a uroczystości pogrzebowe odbyły się na miejscowym cmentarzu. W kazaniu podczas Mszy św. pogrzebowej ks. Krzysztof Kłós powiedział: „Wszyscy wiemy, że był bardzo skromnym człowiekiem. Nie lubił mówić o sobie. Swoją uwagę koncentrował zawsze na innych. Lubił słuchać innych i ich rozumiał. Był bardzo głęboki... Mnie udało się to doskonale rozpoznać”.

*Na podstawie informacji od Rodziny Zmarłego,
uzyskanych za pośrednictwem proboszcza parafii Rachanie,
i własnej kwerendy opracował Stanisław Sarek**

---

* Za pośrednictwo w uzyskaniu informacji i ich dopełnienie dziękuję Księdzu Proboszczowi Parafii Rachanie, ks. dr. Krzysztofowi Kłósowi.